

a választmány elé juttathassák. Az indítvány elfogadottnak.

Több tárgya a közgyűlésnek nem lévén, az elnök a közgyűlést bezárja.

A közegészségügyi körök új beosztása.

Az 1908. évi XXXVIII. t. c. intézkedéséből kifolyólag vármegyénk főispánja a járási főszolgabírók, a tiszteli főorvos, valamint a járási és körorvosok közreműködése mellett egy értekezletet hívott egybe, hogy az idézett törvényi intenciójának megfelelőleg, a vármegye közegészségügye végleg rendeztesse.

Az értekezleten résztvevő szakértők mindannyian hangsúlyozták, hogy a jelenlegi beosztás nem felel meg a kor követelményeinek, amennyiben azok a nagy érdekek, a melyek e kérdéshez fűződnek, ezen beosztás mellett kellőleg meg nem óvhatók s majdnem egyhangulag odanyilatkoztak, hogy az érvényben levő körorvosi beosztást nemcsak hogy meg kell változtatni, de a szükség szerint új köröket is kell kreálni.

Vármegyénk alispánja is ily nézetet vallott s készségesen hozzájárult azokhoz az irányelvekhez, melyeket a vármegye szakközégei a nagy kérdés végleges és okszerű rendezésének végrehajtása végett megjelöltek.

Megállapodásra is jutottak abban az irányban, hogy a jelenlegi körorvosi körök száma kevés és határozatlan kimondatott, hogy tekintetbe véve a lakosság érdekeit, még 4 új körorvosi állás szervezése mutatkozik szükségesnek. Így jött létre a Turócszentmártonvidéki, a pribóci és a stubnyafürdői orvosi kör.

A bizottság illetlen munkálatát a vármegye közgyűlése is magáévé tette s határozatlan kimondotta, hogy az orvosi körök ezen javaslatnak megfelelőleg oszthatók be.

A vármegye községei ezek figyelembe-

Dover felé tartva, egyideig az „Escopotte“ francia torpedózó menetirányát követtem, ámde egyszerre arra riadtam, hogy a torpedózó nem látom sehol s én tájékozatlanul, a tenger felől eltévedtem a levegőben. Vagy tíz percig reptem tovább anélkül, hogy égen és vízen kívül bármit is láttam volna. Nagyon fontos pontja volt ez utannak, mert fogalmam se volt róla, hogy helyes-e az utirány, de nagyon bízam, mert gépem remekül ment. Végre feltételezt messziről a part s észrevettem, hogy az admirálsziper felé szállok. Mert utam torpedózó szerint irányítottam, megfellebbezők a szél hatásáról, mely nyugati irányba hajtott.

Dealban is leszállhattam volna, de fejomban vettem, hogy Dovernél érek partot. Így hát gépemot nyugat felé fordítottam s vagy egy mérföldnyi távolságban követtem a partot. A kikötő hadihajói feletti átszállottam arra a helyre, ahol Fontaine barátomat a francia trikolórral állani láttam. Átszállottam a sziklák fölött, de a leszállás egyike volt a legnehézebbeknek. Dover Castle völgyében érvényülést fogadott, két kört írtam le, hogy le tudjak szállani, de még így is hevesebben értem földet mint hittem. A monoplán kissé megsérült.

vételével a következőképp osztattak be az új körökbe.

a) *Turócszentmártonvidéki kör:* Jahodník, Bisztricska, Tomesány, Draskóedolina, Ivánka-föld, Deákfalva, Zábó, Nagyjessen, Kisjessen, Szklabinya, Alsókálnok, Felsőkálnok, Zsámbokrét, Kostyán, Trebosztó, Szentpéter.

b) *Pribóci kör:* Pribóc, Deánfalva, Tarnó, Benicz, Nagytrákö, Kistrákö, Bálintfalva, Laszár, Károlyfalva, Blatnica és Valca.

c) *Necpál kör:* Necpál, Bella, Gyulafalva és Fokulskó.

d) *Ruttkai kör:* Ruttká, Priekopa, Lipócz, Kliesin, Kossuth, Záturca.

e) *Szucsányi kör:* Szucsány, Kisselmece, Podbragy, Konszké, Szklabinyaváralja, Turán, Rattkó, Suttó, Kpellán és Nolsó.

f) *Felsőstubnyai kör:* Felsőstubnya, Alsóturcsok, Felsőturcsok, Szklenó.

g) *Stubnyafürdői kör:* Stubnyafürdő, Alsótubnya, Kisfalva, Háj, Csromosó, Szentmihály, Divék, Kiscsepcesny, Nagysepesny, Dubovó.

h) *Zníováraljai kör:* Zníováralja, Vriezko, Lazán, Szlován, Leszjacho, Szentgyörgy és Moskócz.

i) *Mossóci kör:* Mossócz, Nodozor, Raksa, Zorkóc, Kiszsozócz, Nagyszsozócz, Balaszfalva, Bodorfalu, Jezernicz, Borezfalva, Bodorfalu és Kevicz.

j) *Tótrónai kör:* Tótróna, Rudnó, Jaszénova, Budis, Kelemenfalva, Dvorecz, Ivánka-falu, Lászlófalva, Abrahámfalva, Andrásfalva, Poľerjéka, Liesno, Brieszta és Hadvigha.

Amint látjuk, a körök beosztásánál tekintetbe vette a bizottság a lakosság ama különös érdekeit is, hogy az orvosi segély felkeresésekor lehetőség szerint gyógytár is álljon rendelkezésre.

Tény az, hogy a kérdés megvitatására összehívott bizottság oly lelkiismeretes munkát végzett, hogy ennek kihatása nagyon jótékony eredményeket fog felmutatni vármegyénk közegészségügye terén.

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közig. bizottsága *Justh* Ferenc főispán elnökle mellett a folyó hó 12-én tartotta meg havi rendes ülését.

Jelen voltak: *Záhureczky* Imre arvaszéki elnök, *Lac* Adolf dr. tiszti főügyész, *Rakovszky* Iván dr. th. főjegyző, *Skaudity* István kir. ügyész, *Brukner* Ferenc pénzügyi tanácsos, *Borbély* Kálmán műszaki tanácsos, *Párey* Endre kir. tanfelügyelőhelyettes, *Cseréi* Emil, *Klímó* Vilmos, *Rozsa* János, *Dávid* Ferenc, *Bulyovszky* Simon, *Schulz* Lajos és *Roth* Emil bizottsági tagok.

Elnök főispán az ülést megnyitván, bejelenté, hogy *Bonicsky* Kálmán alispán és *Boleman* János dr. tiszti főorvos egyéb elfoglaltságuk, *Justh* Kálmán pedig gyengélkedése miatt a mai ülésen nem jelenhettek meg. A bejelentés tudomásul vétetett.

Rakovszky Iván dr. th. főjegyző bemutatja *Némecz* Mihály kivételes nőtless engedélyezése iránt beadott kérvényét, mely kellőleg fel lévén szerelve, pártolójai terjesztett fel a honvédelmi m. kir. miniszterhez. Hasonló elintézetést nyért *Rizmán* János kérvénye is. *Jeszenszky* József budapesti lakos kivételes nőtless engedélyezése végett beadott kérvénye azonban tekintettel arra, hogy ily

kérelmek elbírálása tekintetében a lakóhely szerint illetékes hatóság hivatott, Post-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közigazgatási bizottságának küldetett meg.

Bemutatja a pozsonyi posta-és távirda-igazgatóság átiratát, melyben értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy tekintettel arra a körülményre, mely szerint a vármegye közönsége *Kiscsepcesnyben* körjegyzői székhelyet szervez, az igazgatóság a postahivatalt Ivánkófárvól *Kiscsepcesnybe* helyezte át, anélkül azonban, hogy ezáltal a községek rövidsége szenvednének, mivel az ivánkófárvai postahivataltól tartozott községekben gyűjtő járatokat fog fenntartani. *Rozsa* János bizottsági tag felszólalása után a közigazgatási bizottság hozzájárul az igazgatóság indítványához, felkéri azonban a kerületi igazgatóságot, hogy ha lehetséges, Ivánkófárván az elvont hivatal helyébe postautóknökséget állítson fel.

A m. kir. belügyminiszter megküldte a közigazgatási bizottságnak „A magyarországi postajáratok“ című könyvét. Megörzés végett kiadatot a vármegye levéltárnokának.

A miskolci vasuti üzletvezetőség annak idején felkérte a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a községek előjárásait szigorúan utasítsa, hogy a vasut testén való gyalogközlekedést ellenőrizzék s e rendelt ellon vétéket jelentésk fel az illetékes közigazgatási hatóságnál. A rendelet ki is adatott, de ugylátszik eredménytelenül, mivel elsősorban maguk a pályarók nem ügyelnek teljes gondal a rendelet betartására felett. Mielőtt azonban a közigazgatási bizottság ily érdemű átiratát az üzletvezetőségnek elküldené, felhívja a főszolgabírákat, hogy tgyenek jelentést, miszerint történt-e az ily kihágás miatt feljelentés és hány ízben. Hasonló értelmű átiratot intéz a járásbírószeg vezetőihez is.

Engel Gábor és *Wagner* Arthur zníováraljai lakosok utadőlebbezése a számvöröség határozati javaslata értelmében intéztetett el.

Záhureczky Imre arvaszéki elnök bemutatja az arvaszék ügyforgalmi kimutatását az elmúlt negyedéről. Tudomásul vétetett.

Boleman János dr. tiszti főorvos jelentéséből kiemeljük a következőket:

Az elmúlt hónapban az általános közegészségügyi állapot nem volt kedvező. A hovenyfertőző betegségek köztl csupán a vörheny és hörkhurut lépett fel enyhébb járvány alakjában, míg a hasihagymáz szórányosan jelentkezett néhány községben.

A vörheny Ruttkán alábbhagyott. A 23 megbetegedett köztl jelenleg már csak 6 gyermek áll apólas alatt, Zníováralján és Lazánban azonban a betegok száma 12-vel szaporodott. Zníováralján ugy az állami óvodában, mint a községi elemi iskolában a tanítás még egyelőre szünetel.

A hasihagymáz Szucsányban, Kisselmece, Zsámbokrétón, Kiszsozóczon, Stubnyafürdőn és Duborón észleltetett szórányosan.

Hörkhurut nagyobb számmal Alsóturcsokon lépett fel.

Brukner Ferenc pénzügyi tanácsos jelentéséből adjuk a következőket:

Az 1909. évi szeptember havában befizetett egyenesadóban 19065 korona 02 fillér, hadmentességi díjban 30 korona, országos

betegápolási pótadóbán 358 korona 19 fillér. Ez a befizetés az előző év hasonló időszakához képest egyenesadóbán 8705 korona 37 fillérrel *kevesebb*, hadmentességi díjban 172 koronával, országos betegápolási pótadóbán pedig 167 korona 17 fillérrel *kevesébb* tlenebb.

Az említett befizetések után az elhunyt hónap végével hátrálékban maradt 129511 korona 70 fillér egyenesadó, 16607 korona 52 fillér hadmentességi díj, 7140 korona 53 fillér országos betegápolási pótadó. A hátrálék tehát a múlt év hasonló időszakához képest az állami adónál 42089 koronával *csökkent*, a hadmentességi díjnál 1105 kor. 28 fillérrel *emelkedett*, az országos betegápolási pótadónál 1833 korona 68 fillérrel *csökkent*.

A kir. pénzügyigazgató jelentése tudomásul vétetett.

Párvy Endre tanfelügyelőhelyettes a kir. tanfelügyelőség szeptember havi működéséről a következőket jelenti:

A kir. tanfelügyelőség a múlt hó folyamán a folyó ügyek elintézésével foglalkozott.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur **Szántó Mária** ruttkai állami elemi iskolai tanítónőt a budakeszi állami elemi iskolához helyezte át és helyébe **Sátka** Erzsébet okleveles tanítónőt nevezte ki. **Skakály Mária** felsőtűrekesi állami elemi iskolai tanítónőt a pilisborosjenői állami elemi iskolához helyezte át, helyébe pedig **Gaal Gizella** tanítónőt nevezetett ki. A türözszentmártoni állami elemi iskolánál treshedásban lévő tanítói állásra **Baldes Mihály** tanító nevezetett ki.

A tanfelügyelőség jelentése tudomásul vétetett.

Kevicsky Imre közgazdasági előadó érvényes jelentéséből lapunk közgazdasági rovataiban emlékeztünk meg.

Ezzel a tárgysorozat kimerítetvén, elnököl főispán az ülést bezárta.

H I R E K.

Türöcz vármegye törvényhatósági bizottságának e hó 14-én tartott közgyűléséről szóló tudósításunkat — helyszűke miatt — legközelebbi számunkban közöljük.

Kálmán nap. Vármegyénk alispánját számosan üdvözölték névünnepe alkalmából. A magyar dalárdá és a műkedvelői zenekar szeretett elnöke iránti tiszteletét ez alkalommal a szokásos módon szintén le akarta róni, de tekintettel az elnök gyöngékedésére, elhalasztották.

Nőegyesületi ülés. A türözi jótékony nőegyesület dr. **Boleman János** elnöke alatt a folyó hó 12-én ülést tartott. Az ülésen a szegények segélyezése tárgyaltott le. Az állandóan segélyezettnek kiosztottak 110 koronát, az újonnan kérvényezőknek 133 koronát, az árvák istápolására 60 koronát. A kiosztott segélyösszeg 303 koronát tett ki. Nagyon üdvös dolog volna, ha az egyesület tagjai jobban érdeklődnének ez iránt a nemes hivatású egyesület iránt. A tagok szorgalmas látogatása csak fokozná az elnökésgelben azt a munkakedvet, mellyel annak felvirágztatásán fáradozik.

Tanulmányi kirándulás. A helybeli keskedelmi iskola növendékei **Nyáry György** és **Schwarz Antal** tanárok vezetésével

Kőrmeznyáru tanulmányi kirándulást rendeztek, hol a pénzverő igazgatóság kalauzálása mellett megtekintették az állami pénzverdét, a bányákat és a város nevezetességeit.

A törvényhatósági távbeszélőhálózat építése már a befejezéshez közeledik. Értesítések szerint a hálózatot már a türözszentmártoni járásban építik. Jelenleg a Jeszen fel vezető hálózat kiegészítésén dolgoznak.

Az új rabbi installálójá a f. hó 31-én fog végbemenni. A fogadás és az installáció részletei a folyó hó 14-én megtartott értekezleten állapította meg a helybeli hitközség. A fogadási unneppong rendezésével a következő urak bizattak meg: **Fischer Ármin**, **Bindfeld Ármin**, **Moskóczy József**, **Náthán László dr.**, **Schwarz Antal**, **Fischer Ferdinánd**, **Erdős Viktor**, **Bücher Miksa** és **Holländer Sándor**.

A magyar kaszinó könyvtárának kezelői ezúton kéri től a közönséget, hogy a könyvtárnak még közkézben forgó műveit lehetőleg rövid időn belül visszahozni sziveskedjenek.

Bezárt iskolák. Zníváralján és Lazában uralkodó vörheny miatt a járás főszolgabírája az említett községek iskoláit bizonytalan időre bezáratta. A tanítás szünetelni fog addig, míg a tiszti főorvos a fertőző betegség teljes megszűntét nem konstatálja.

Vármegyénk alispánja a tüdőbetegekről.

Nagyon szép, nagyon meleg az a rendelet, melyet vármegyénk alispánja a halottak napján „Csak egy virágzat!” jelige alatt meginduló gyűjtés érdekében kiadott. Azt hiszik, hogy minden szíven visszhangot fog kelteni és a József Kir. Hőcseg Szanatorium Egyesület gyűjtőtaskáiba vármegyénk nemeslelkű hőgyei sok-sok irgalomfillért fognak gyűjteni. De hiszen minden fillére szükség is van. Félmillió tüdőbeteg ember jár-kei az országban a tüdőbetegség esirálva, terjeszti a bajt és sóvárgva esdekkel mellette, hogy adjuk vissza legdrágább kincsét, egészségét. Kinek szíve nem indulna meg, mikor ilyen nagy nemzeti csapás ellen való az az egy virágzal, amit a szeretet koszorujából a tüdőbetegeknek kérének.

Pótsorozás. A trenseni hadkiégészítő parancsnokság sorozó bizottsága a folyó hó 12-én tartotta meg a rendes havi pótsorozást Türözszentmártonban.

Uj telefon-tarifa. A kereskedelemügyi miniszterhez több törvényhatóság intézett feliratot a távbeszélődíjzsbabs leszállítás iránt. A miniszter most arról értesítette kórendeletben a törvényhatóságokat, hogy legközelebb új telefon-tarifát fog élelbe léptetni, mely szerint a telefon használati díja a jelenlegi díjnak épen a felére lesz leszállítva. Az új beosztás szerint öt zóna van megállapítva, amelyek használatáért a következő díjak fizetendők: I. zóna 25 kilométer távolságra 3 perccent 20 fillér, II. zóna 26—50 km.-ig 3 perccent 30 fillér, III. zóna 51—100 km.-ig 3 perccent 50 fill., IV. zóna 101—200 km.-ig 3 perccent 1 korona, V. zóna 201 kilométeren felül 300 km.-ig 1:40 kor. Az ennél nagyobb távolságra 3 perccent 2 korona fizetendő. Az új tarifa ugyanolyan, mint a külföldi.

Végre lesz rendörség. Azon türeshetelen közbiztonsági állapotnak, mely e városunkban néhány éve uralkodik, elvégre is vége szakadt. Természetesen a nemzetiségi urak mindenfelé hirdették, hogy ennek az álla-

potnak a megye vezetösege az oka, mert nem akarja elintézni a város eszirányú elterjesztöseit. De a rendörség szervezésének kérdésében most leérkezett belügyminiszteri rendelet más szinben tünteti fel a dolgot. Kisül, hogy a város híres kupaktanácsa akadályozta meg okvetetlenkedésével a kérdés végleges rendezését. A miniszteri leirat ugyanis a következőket mondja: A vármegye közönségének az 1905. évi július hó 15-én tartott közgyűlésében 53. szám alatt a fentírt tárgyban hozott határozatát **Símko Gusztáv községi bíró felebbezése** folytán felbírálván, azt helyben hagyom, mert a község az 1904. évbén maga is szükségesnek mondotta ki a községi rendörség szervezését s mert a vármegye főispánjának 134/909. számú jelentése szerint 1904. év óta mindazok a körülmények, melyek a rendörség felállítását kívánatosá teszik, fokozottabb mértékben állanak fenn, amennyiben 1904. év óta ugy lakosság, mint a gyárak és mühelyek száma megszaporodott és ennek következtében a rendöri teendők is annyira megsaporodtak, hogy a rendörség szervezésére feltétlenül szükség van. Felebbezőnek azon érvelése, hogy a törvényhatóságnak nem volt joga a községet a községi rendörség szervezésére kötelezni, megjegyzem, hogy az kell alappal nem bir, mert az 1886. évi XXII. t. c. 26. szakasza megengedi, hogy az esetre, hat az a közbiztonság érdekei követelik, a hatóság a község ügyeibe beavatkozzék. Így áll a dolog s nem úgy, amint a városatyák hirdették. A nemzetiségi városatyák előkapták Símkó urat, hogy felebbezen, mert nem tetszett nekik, hogy a vármegye meg akarja övni a város lakosságának vagyonát és közbiztonságát.

Három ember éleveszedelemben. **Marscsék Lajos** és neje, valamint szolgájuk a Szucsány felől Ruttkára vezelő úton kedden reggel 4 órakor kocsin Ruttkára tartottak. Amint a vasuti töltés felé közeledtek, a sorompó nem lévén leeresztve, bátran folytatták útjukat. A nagy közbén nem veték észre egy tehervontat közeledtét. A tehervontat mozdonya beérte a kocsi s annak hátsó részébe belelötöve, felborította. A kocsin ülő Marscsék Lajosnét az ütődés ereje messze kidobta a kocsiból s nekijahajította egy pályakocsinak, minek következtében bal felső karját üsszörtörte. A kocsiiban ülő **Marscsék Lajos** és a szolgáló a felborult kocsi alá kerültek, de néhány jelentéketlenebb zúdósáon kívül nem történt semmi bajuk. A szerencsétlenségről nyomban jelentést tettek a ruttkai állomásfőnökönek, ki azonnal intézkedett, hogy a sebesültek orvosi kezelésben részesíttessenek. A nyomasztó során kiderült, hogy Marscsék a kocsin elszundikált s azért nem vette észre a közeledő tehervontat.

Tetőntört tolvajok. **Csövenendr Márton** és **Klak Lajos** csendörök Blatinéknál portyázva, észrovtették, hogy az esti homályban két alak valamit cipelve, monokli öltöik. A csendörök utána iramodtak a gyanus alakoknak s le tartóztatták őket. Cigányok voltak. **Laczkó András** és neje **Berkó Franciska**. A faluból a cigánytelep felé menekülő cigányok megmotozása közbén találtak náluk egy darab tyukot, egy libát, két tész zsákot és 30 kilogramm burgonyát. A tetőntört tolvajokat a csendörök feljelentették a járásbírósnáln.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a lapunkban közölt Steiner-féle hirdetésre.

Nyilvános nyugtázás. A felsőturcsesi községi tűzoltóság folyó évi szeptember hó 26-án megtartott zászlószentelési ünnepélye alkalmával a zászlószekért alábbi kegyes adományok folytak be: Juth Ferenc, Skrbek Károlyné 50—50 korona; Jph. Glesinger 40 korona; dr. Guitman Gyula, Pálka Gyula, báró Révay Simon 20—20 korona; Skrbek Károly, Szekeres István, Koszatzky Rezső, Lende Ede, Janovják Károly, Plotrich János, Lékóli tűzoltóság, Patsch Rezső, Répási Imre, Kandl Árnin, Lichtenstein Bertalan, Stambberger Mór, Rosenzweig Oszkár, kőrműzergényai tűzoltóság, felsőstubnai tűzoltóság, Gerstner József, Bán László, Privitzer Mátyas, Brill Adolf 10—10 kor.; dr. Lenso János 6 korona; Révay és Benedek, dr. Hilmer István, Paldau József, Joziv László, Zorkóczy Tivadár, Zaborszky Nándor, Pókai Gyula, Dibák János, Horchi Antal, Medved Vince, Schindler Sándor, Herchl Ferenc, Selvarcz Ágost, Wolner Pál, Dibák Pál, Holbai Lajos, Hammer János 5—5 korona; Hámor Ferenc, Stok János, Lechner József, Tóth József, Selmer Nándor 2—2 korona. Ezekért a kegyes adományokért ezen az uton is köszönet mond a felsőturcsesi községi tűzoltóság.

A saját udvarában verték meg. Kurhajecz Pál rutkai lakos mozdonyfűtőt Benedek Antal és Csizsár László ugyancsak rutkai lakosok. A megvert ember vallomása szerint reggel 9 órakor a nevezettek behatoltak az udvarába és szó nélkül páholni kezdték mindaddig, míg csak össze nem esett. A több helyen megsérült ember a tetteseket bepanaszolta a helybeli kir. járásbírósnak.

Nebéz az élet, de terheit könnyű szerrel viseli az, aki egészséges. Ezért legelőbb kincs az embernek az egészsége, melyet azonban gyakran és alá a munkában való kimerültséggel, vagy valamilyen betegség, és kimerültség különböző neménél gyógyítja az embert, férfiakat és nőket egyaránt: az a világhírű *elektro vitalizer*, amely diadalmasan járja be az egész világot. Aki egészségét vissza akarja nyerni, ne mulassza el a „Modern villamos gyógyásznélról” szóló könyvet egy levelezőlapon kérni, melyet az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet (Budapest, Károlykört 2. telemelet 50. sz.) bárkinek ingyen és bérmentve megküld.

Válság előtt áll Magyarország. A ránk következő évek egy oly eseményterhes korszak nyit meg előttünk, hogy intelligens ember valóban nem lehet el ujság nélkül. Legmelegebben ajánlhatjuk azért t. olvasóink figyelmébe a Pesti Hírlapot, mint azt a napilapot, melyet egyenlő érdeklődéssel olvashat mindonki, mert minden pártpolitikai irányzat nélkül léven szerkesztve, csak egy élt ismer: az ország és a nagyvilág minden érdekes eseményéről leggyorsabban és legkimerítőbben értesíteni közönségét. Ezt a élt eddig is a legteljesebb mértékben elérte; mert a

Pesti Hírlap ma tagadhatatlanul első és legnagyobb területű napilapunk, mely egész esztendőn át napról-napra 8—16 oldalal többet ad, mint más napilapok. Azonkívül nagy képes naptárt ad ajándékul minden előfizetőjének, akik féláron rendelhetik meg a Divat-Salonn című, elsőrendű divatlapot is. A Pesti Hírlap nagy képes naptárt — gazdag tartalommal és 40 oldal képpel — már az októberi előfizetéssel kell biztosítani, mert aki csak novemberre vagy decemberre (egy-egy hóra) fizet elő, az nem kapja ajándékul ezt a díszes albumot; hanem az állandó előfizetőkön kívül csak azok az új előfizetők, akik negyedévre egyszerre küldik be az igazán jutányos előfizetési árt. A Pesti Hírlap előfizetési ára: egy hóra 2 korona 40 fillér, 2 hóra 4 kor. 80 fillér, negyedévre 7 kor. A Divat-Salonnal együtt negyedévre 9 kor. Az előfizetés legelőszertibben posta-utalvánnyal küldhető a Pesti Hírlap kiadóhivatala címére: Budapest, Váci-körút 78.

Ha szükséges van sírkőre, azt olcsón és prima körülményben készíttetünk. Steiner Lajos sírkő-fizetésében vásárolja meg. Jö munká csak fölem várható; ha más ajánl, az rossz, tessék vissza-utasítani, bizonyítja a naponta beérkező számos köszönetre, melyek bárki által megkérthetők.

Steiner Lajos sírkőüzlete

Turóczzsentsmártonban, főtutca.

Óriási választék a legfinomabb márvány, gránit, sienit sírkövekben. Már 40—300 koronáig terjedő árakban kaphatók! — Az összes kőfaragómunkák és javítások elvállaltatnak. Szolid kiszolgálás!

IRODALOM.

Felhívás Mikszáth Kálmán tisztelőihez.

Mikszáth Kálmán ezidén tölti be írói munkásságának negyvenedik esztendőjét. Irodalmunknak ez az örömtünnepe közelítünknek hányatot napjaink virradt reánk, mikor sokszoros buzdósággal kell apolnunk a hitet nemzettünk szellemi erőjében. Ennek a szellemi erőnek egyik legkiválóbb példája és legfényesebb képviselője Mikszáth. Költészetének szeretete, megbecsülése, elismerése legyen bizonyosságot róla, hogy a magunkénak is érezzük azt az

erőt, amely e gazdag pálya sugallója, hogy mi is részesei vagyunk. A mi nemzettünk lelkeiben, képzeletében és érzésében meleg és derős, igazszavú és szeretetreméltó, hűséges és biztató: ott ragyog költészetében. Tréfalva itél, évdőve vigasztal, borongva gyönyörködte, mesélve jüvendő. E költészetnél mi sem tárja föl gazdagabban és elevenebben korunk magyart lelkét; a mi sem erőlti jobban idehaza önmagunkban való méltó bizalmunkat; mi sem terjeszt messzöbb idegenbe jognakát a megbecsültetésre. Köszönytök meg nekünk; köszönje meg egész nemzetünk. Amint teljes életében azon dolgozott, hogy ez a föld a mi nemzettünk maradjon; fejeztük ki iránta hálánkat azzal, hogy ennek a földnek azt a kicsiny darabját, melyet az ő eleink, apánk verejtéke öntözött, ajándékozunk vissza neki. Még pedig akként, hogy az ajándékozó is megajándékozottnak érezze magát. Legjaya munkáinak harminc kötetét (20 kötésben), a költő saját szerkesztésében, rendezték sajtó alá: egész regényköltészetünknek egyik legkiválóbb és legbecesebb gyjtteményét. Arát sokkal kisebbre szabtuk a régi kiadásoknál, mindössze 80 koronára (20 díszes kötésben 120 korona). Az előfizetések felőlől fedeztük a kiállítás költségeit, másik fele pedig a nagy írónak nemzetí ajándékra jut. Kétezeröttszáz előfizető biztosíthatja a nemzetet és a költőhöz egyaránt méltó terv megvalósítását. A magyar műveltséghez és a magyar közérzéshez, a magyar észhez és a magyar szívhez fordulunk. Akiben ereje él, lángja ég: egyosek, intézetek, testületek, hatóságok támogatassanak bennünket. Ékesítsük fel minden magyar könyvtárt, minden magyar könyvtárnak ezzel a díszcél: Mikszáth Kálmán munkáinak jubiláris kiadásával. Nemcsak a legméltóbb koszorút fonjuk így, hanem a nemzetnek legbiztosabban termő magot hintünk.

BŐRBAJOKAT,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, amelyek **vérszegénységéből** erednek és nem akarnak gyógyulni, a

SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kellik figyelembevenni

szüntet meg legjobban. A leg-tisztább alkatrészek, amelyek izletes módon könnyen emészthető krémme egyesítettek a kiváló SCOTT-féle eljárás által, a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hírnevet biztosítottak számára ezenek a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

- Nagy sírkőraktár! -
Gyászkekkéből raktár!
Sírlámpák, sírkoszorúk.
Temetkezési vállalat.

SVEHLA JÁNOS
BUTORÁRUHÁZA, TEMETKEZÉSI
VALLALATA ÉS SÍRKŐRAKTARA
TURÓCZZSENTS MÁRTON
Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Valódi mahagoni és pallisander háló- és ebéltőlőszobabutorok. A legkifinomabb minőségű cseresznye-, fűgy- és cserfa stb. matt és polírturoz butorok. Saját készíttési masszív szoba- és konyhabutorok. Szőnyegek, függönyök, szabadiszek stb. tulhalmozott raktár miatt beszerzési áron

KÖZGAZDASÁG.

Visszatekintés a lefolyt gazdasági évre.

— A közgazdasági előadó jelentése. —

Az aratás szeptember hó folyamán befejeztetvén, annak eredménye a következő:

Az egész esztendő időjárása igen kedvezőtlen volt. Az elmúlt őszi és az ezt követő tél annyira oly kevéssé áztatta át a földet, hogy a tavaszi szántások száraz talajt vetett az éke felszínre. A tavasziak vetése csak március második felében kezdődött s így az ősziakra, valamint az elvetett tavaszira bő esőzésre volt szükség, hogy a növényzet kellő fejlődésnek indulhasson. Voltak ugyan esztendőben az őszi termésnek, de a talaj kevéssé egyenletesen egyszerűen szűzött át.

Ennek következtében az őszi termények rosszul sikerültek. A rozs virágzása közben kellőmelen időjárás uralkodott, miért is eme termény csak feltermést adott. Alig 4 méter-mázsát katasztrális holdanként. A buza eredménye 5 mm. A tavaszikak elég bő termést adtak, de betakarításuk közben uralkodott rossz idő miatt a minőség nem kifogástalan. Ugy az árpa, mint a zab, katasztrális holdanként 6 métermázsával fizetett.

A takarmány, különösen az első kaszálás, a lóherében esetleg hasznát adott. A szénában az eredmény szintén nem kielégítő. A második kaszálás némileg sikerültebb volt, de ugy a széna, valamint a sarja betakarítása nehezen volt végezhető. A minőség is szenvedett a gyakori permetező eső miatt.

Burgonyában az eredmény igen különböző. A legrosszabb talajviszonyok az eredmény kintő. Meghaladja a 70 métermázsát. Ellenben a legjobb burgonyatalajokon az eredmény csokoly. Figyelemre méltó dolog, hogy a magas kormány által tiltottára átengedett fajburgonyák, különösen a *Wortmann* burgonya igen jól sikerültek. Ezen faj szaporítása és terjesztése igen kívánatos.

Az aratás eredménye a szaluhozam tekintetében bővebb a múlt évinél s ha a föld takarmányhiánya érezhetőbb is, mindazonáltal remény van, hogy az állatok téli eltartása nem fog nehézségekbe ütközni.

Végül bejelenti a közgazdasági előadó, hogy a földművelésügyi miniszter a legjobb állattenyésztők közt leendő szétosztásra 1000 korona jutalomdíjnak kiosztását engedélyezte. Ezen összegnek kiosztása november hóban fog megtörténni.

Hirdetmény.

A Felsőmagyarországi Kőolaj-finomító Részvénytársaság

f. évi október 31-én Turócszénmártonban d. e. 10¹/₃ órakor tartja saját helyiségében

III. évi rendes közgyűlését.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Az 1908/9-iki üzletéről szóló mérleg bemutatása és föltlívizsgálása.
4. Határozathozatal az eredmény hovatáradítása iránt.
5. A fölmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére.
6. Az igazgatóság megválasztása.
7. Esetleges indítványok.

Turócszénmárton, 1909. évi október 16.

Az igazgatóság.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszonnal utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Kizárólag csak RETHY-félet fogadjunk el!

„KEGYELET“

TURÓCSZÉNMRTON, KUFFLER-FÉL É 11!
(AZ „IPARBANK“ VOLT HELYSÉGEIBEN)

TEMETKEZÉSI
VÁLLALAT ...

<p>Jutányos árák!</p>	<p>Elvállalja a legegyszerűbb és legfényesebb temetések rendezését helyben és vidéken. — Koporsók, koszorúk és mindenemű gyász-cikkek óriási választékú raktára!</p>	<p>Jutányos árák!</p>
<p>Elárusító REISZ LIPÓT női divatkereskedő.</p>		

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziorszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult készvényből, oszónál és meghűléseknél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, melyek a „Horgony“-védjegyűek és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van oszongóra. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

<p>Oh jaj!</p> <p>Megfojt ez az átkozott köhögés!</p>	<p>Köhögés, rekedtség s elnyálkásodás ellen gyors s biztos hatású</p> <h2>Egger mellpasztillái</h2> <p>az étvágyat nem rontják és kintő izüek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.</p> <p>Fő- és szétküldési raktár:</p> <p>„Nádor“ gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körut 17.</p>	<p>Éljen!</p> <p>Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!</p>
<p>Kapható Turócszénmártonban: TOPERCZER SÁNDOR GYOGYSZERTÁRÁBAN.</p>		

Fényképezési gépek és az összes kellékek

kitűnő minőségben
és olcsó árakon

Moskóczi Ferenczné

könyvkereskedésében
Turócszentmártonban
kaphatók.

Egy kétszobás lakás

a KUFFLER-féle házban kiadó. Bővebb felvilágosítás a Turóc-zegeyi takarékpénztárnál kapható.

1842/1909. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóczi-szentmártoni kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Turáni kölcsönös segélyező pénztár mint szövetkezetnek Rántó Fekecs Józsefné született Fetyko Anna elleni végrehajtási ügyében a beszercezbányai kir. törvényszék területköréhez tartozó turóczi-szentmártoni kir. járásbíróság területén, Turán községben fekvő, — a) turáni 382. számú tjkönyvben A. I. 13—6. és 8—9. sorsz. a. felvett ingatlanokból Rántó Fekecs Józsefné szül. Fetyko Annát B. 9. és 14. tételek alatt $\frac{2}{12}$ részben megillető jutalékra 290 koronában,

b) az ottani 937. számú tjkvben A. I. 1—3. sorsz. a. felvett s B. I. tétel alatt egészben Rántó Fekecs Józsefné szül. Fetyko Anna nevére irt ingatlanokra 32 koronában,

c) az ottani 938. számú tjkvben A. I. 1—3. sorsz. a. felvett ingatlanokból Rántó Fekecs Józsefné szül. Fetyko Annát B. 2. tétel alatt $\frac{1}{3}$ részben megillető jutalékra 4 koronában és

d) az ottani 1356. számú tjkvben A. x. 5—7. sorsz. a. felvett s B. 10. tétel alatt egészben Rántó Fekecs Józsefné szül. Fetyko Anna nevére irt ingatlanokra 400 koronában megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanság az 1909. évi október hó 18-ik napján d. e. 10 óraker Turán községben, a községi irodában megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanság kiküldési árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a tkvi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Turóczi-szentmárton, 1909. augusztus 4

Herkely Kálmán,
kir. jbiró.

Haltenerberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárainak képviselője:

Réisz Lipótné, Turóczi-szentmárton.

Nagy választék női és gyermekalakokban

Akar nősülni? Hölgyektől (ezek közötti törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500,000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmaszva megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly akadályuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. (Deutschland).

PATSCH KÁLMÁN DIVATÁRUHÁZA

TURÓCZSZENTMÁRTON, FÖTÉR.

Ezuton is van szerencsém a tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy Turóczi-szentmártonban, Fötér, a volt Kmet-féle üzlethelyiségben

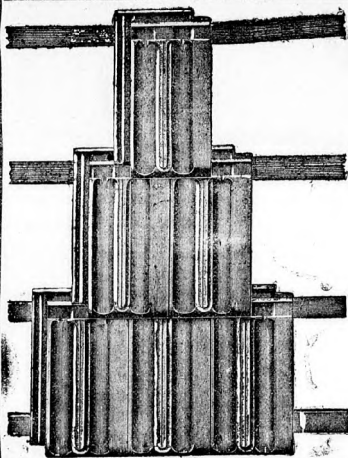
ujjonan nyitott divatáruházamban

az összes téli divatujdonságok

már kaphatók. — Dusan felhalmozott raktár: Kézimunkák, hozzávaló selymek, pamutok, északi kelmék, kongruék, stb. — Továbbá áruházamban állandóan raktáron vannak mint különlegességek: valódi „Kobrak“-cipők, Pichler- és J. Button-féle valódi angol kalapok, vászonkülönlegességek stb., stb.

A t. közönség már egyszeri vásárlásnál is meggyőződhet a szolid kiszolgálásról. — Tisztelettel:

Patsch Kálmán.

Schulz Gőztéglagyarak R. T.

Szucsány (Ks.-Od. vasút)
és Turóczi-szentmárton

gőztéglagyarak szállítanak:

Francia kettőshornoyolt-, hornoyolt- és hódarku fedélcserépet, alagsőveket, nyersfalazati és idomtéglákat vízhatlan, fagyellenálló, egyenletes minőségben. Minden iparágak megfelelő chamotte és tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku gyári képményeket, kazánbcfalazásokat, tüzelési berendezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: Szucsány. Elárúsítóhely Turóczi-szentmártonban, Bindfeld Ármín czégnél.

Magyar Forrás!

Húgyhajtó és húgysavoldó

Magyar Forrás!

Szultán-forrás

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital!

Dus Lithion-tartalmú következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kútkezelőség és központi iroda: **IGAZGATÓSÁG: BUDAPEST, EPERJES.**

Kapható külföldön a következő városokban: Brüsszel, Páris, London, Newyork, Ostendében. Telefon Eperjesen: 74. Telefon Budapesten: 111—93.

Vezérképviselő: Moskóczi József, Turóczi-szentmárton.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyilittér sora	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósítói Vidéki lapok központi hirdetői osztálya Budapest VII., Erzsébet-kört 41.

A becsületkalózok.

Lapunk e helyén többször foglalkoztunk már a nemzetiségi lapoknak a magyar hivatalnokokkal szemben gyakorolt kíméletlen, durva hajszájáról, amellyel a magyar ügyet képviselő egyének munkáját megbénítani, sőt olyan esetekben, amikor hivatali kötelességük a nemzetiségi állásponttal szembe helyezzi, eljárásukban bizonyos tartózkodásra szorítani akarják őket.

Mert semmi sincsen bántóbb, mintha a nyilvánosság elé pellengérré állítottunk. A legelvetemültebb, a legromlottabb természetet sem hagyja hidegen az a tudat, hogy vétkei fölött a széles közvélemény is törvényt ül; mennyivel bántóbb, kellemetlenebb a meghurcolás arra nézve, aki arra rá nem szolgált.

A nemzetiségi sajtó pedig nem az érdemek szerint ítél. Illetőleg nem azok szerint, amik az embert jellemessé, vagy jellemtelenné teszik, hanem tisztára azoknak a szempontoknak alapján, amelyek az illető áldozatot hozzájuk fűzik, vagy elválasztják tőlük.

Lehet valaki magánéletében és társadalmi érintkezésében a legpéldásabb, lehet valaki a legtökéletesebb jellem, számíthat arra, hogy a nemzetiségek tollhogyere kerül, ha hivatali kötelességei, vagy egyéni meggyőződése őt arra az utra viszik, amelyen velük szembekerülni kénytelen. Számíthat rá. De ne higgye senki, hogy hivatali vagy egyéni meggyőződéséből folyó ténykedését fogják bíráló tárgyává tenni. Ez, jól tudják, nekik mit sem használna, hiszen evvel olyan valamit támadnának, amit minden kötelességserető embernek dicsérnie kell: az erényt támadnak csak. Nem, ők ott támadnak meg mindenkit, amire legföltékényebb, a magán és nyilvános élet minden képzelhető alakulásában: egyéni becsületét. Nincsen az az ember, akire ilyenkor valamit mondani ne tudnának. Valamit, ami sért, ami bánt, ami elkeserít és ami bosszant

egyszerre. Ha olyan hivatalnokot pécéznék ki, akinek hivatása a szellemi vezetés, rástűik, hogy tudatlan, minden kérdésben tájékozatlan, aki az erkölcsök fölött örködni hivatott, avval szemben az eltévelyedések olyan durva példáit hozza föl vádaként, hogy azok hatása alatt föltétlenül meginog a hit és odahajlik a vélemény, ahol — a legjobb esetben is legalább kételkedést támaszt.

Tudják ők, hogy a rágalom olyan sár, amely tisztára, piszkosra egyaránt tapad s hogy annak emléke megmarad még akkor is, ha később tisztára mosta is magát.

Van-e ember, aki ártatlanságának teljes tudatában is kész lenne magát áldozatul dobni azoknak, akik az erkölcsstelenségek, a hitványságok, a galádások piszkos mocsarából szokták érveiket válogatni? Van-e ember, aki csupa kedvtelésből kitenné magát annak, hogy becsületlét mélyen sértő módon meghurcoltassék? Meghureoltassék ott, ahol becsületére a legföltékényebb gonddal örködik: a széles nyilvánosság előtt.

És van-e ember, aki ezt a bántalmat, ezt a meghurecolást önmaga keresni fogja? Neme inkább tételezhető föl az eshetőség, hogy kiki tőle telhetőleg távol tartja magát ettől és tovább, hogy távol tartja magát azoztól az okoztól, amelyek őt erre kényszeritenék? Joggal, mert sokan vannak, akik szívesen elengedik az elismerést akkor, ha viszont a tulajdon részéről tamadásoktól nem kell tartaniuk. És amikor így gongolkodnak egyesek, akkor a nemzetiségi sajtó durva hajszájával célját már elérte. Mert mit akar tulajdonképpen? Azt talán, hogy az ő rágalmi nyomán a társadalomban komolyan fölébredjen az ellenszenv a meghurecoltall szemben? Dehogy!

Neki nagyon mindegy, hogy az egyének természetéről, jelleméről mit gondol a világ, neki más kell. Az illető meghurecolt ember maga és vele együtt mindazok, akikre hasonló sors várhat. Tudják jól a rágalmakat terjesztők, hogy a posványba szori-

tott ember, ha ki is szabadul, oda visszakivánczolni soha nem fog, sőt, hogy minden következő lépését úgy irányítja majd, ahogy attól minél távolabb tarthassa magát. Tudják, hogy akit hivatali működéséért becsületében, jellemében lecsépelték már, az óvakodni fog attól, hogy erre mégegyszer alkalmat nyújtsen. Azt teszi tehát, hogy hallgatni fog ott, ahol egyébként a nemzetiségek ellen beszélni kellene és vak marad minden olyan jelenséggel szemben, amely őt akár mint egyént, akár mint hivatalnokot a magyar állam, a magyar haza érdekében velük szembe állítaná. És vele együtt nem látni és hallgatni fognak mindazok, akik az ilyen esetekből önmaguk is tanultak, még mielőtt meg nem égeték önmagukat.

Amilyen rendszerré vált a nemzetiségi sajtó egy részének ez a haremmodora, mit mondunk majd annak gondolatára, hogy ugyanilyen rendszerré válik majd a tartózkodás is, amit ez a durvaság a hivatalos körökben földíéz? Mit mondunk arra a föltevésre, hogy egyre több és több lehet azoknak a hivatalnokoknak a száma, akik a nagy mumustól való félelmükben úgy mozognak majd, hogy ezzel a nemzetiségek érdekeitől távol essenek, akik minden ténykedésükben óvakodni fognak attól, hogy a tulzókkal való szembekerülésük árán a pellengérré kerüljenek?

Nem hoztuk volna elő ezt a kérdést, ha azt a „Slov. Týžd.“ egy újabb ilyen becsületkalózsága föl nem elevenítette volna. Ezuttal egy magasállású, általánosan tisztelt, közkedvelt, tevékeny főpapot rántott elő, hogy annak befekettetésével megpróbálkozzék. Az okot az adta meg, hogy a főpap saját megyéje r. kath. iskoláit magyar nyelvűeknek minősítette és kötelezte az illető iskolászeket rendelete pontos betartására. Mindaddig, amíg evvel a rendelettel a főpap a tót tulzók utjába nem került, békén hagyták; most ellenben hirtelen olyan dolgokat igyekeztek felfedezni róla, mint mindazokról,

akikkel eddig is foglalkoztak már. A durvaság, a fékevesztett, illetlen sértegetés, a becsületnek sárral való dobálásának módja itt ugyanaz, mint a másokat ért hasonló cselek alkal-mával, itt azonban bántóbb, sértőbb és kirívóbb azért, mert olyan egyént támad, akit hivatásának magaslatán hasonló inzultus soha méltán sem érhetett volna.

Ezzel a dologgal aztán — remél-jük — a Slovenský Týždenník be is fejezte már működését. Azt akarjuk ezzel mondani, hogy remélhetőleg találnak majd az illetékes körök módot ezt a lapot a saját szenyjé-nek dombjáról egyszersmindenkorra letaszítani. Ebből a riktó esetből ki-folyólag talán meg fogják érteni egyszer hogy a magyar ügyet védő és így a magyar állam érdekeit szolg-áló egének legalább annyit meg-érdemeltek az államtól magától, hogy az ilyen és hasonló becsületkalózo-skodást egyszersmindenkorra lehet-lenül tegye.

Az ügyivel, a magyar hivatalnok-
kok függetlenségének érdeke s így az egész magyar állam léteérdeke kívánja ezt meg.

Utazás a Felvidéken. Dr. Folprecht e címen megjelent munkáját tovább közli a „Lidové Revue“. Ebben a részben az vitatja, hogy a cseh-tót egység érdekében nem szabad homlokterébe terelni a kérdést, minek engedjünk inkább, a magyarosításnak-e, vagy

az elcsesítésnek? Szerinte sokkal fontosabb kérdés a kulturai és gazdasági érdekek szoros összekapcsolása.

Az ifjútótok, amint Folprecht a csehekért lelkesült tótokat nevezi, már belátták volna, hogy a „Národní Noviny“ által vezetett mozgalom, mely az önálló tót kultúra mellett foglalt állást, sokat értett. Ennek megérősi-tésére értelmes csehekét kíván küldeni ide, akik a tótokat felvilágosítanak a cseh kultúra szükségességéről, mert kalendáriummokkal és kiollózott politikai regényekkel ma már hó-dítani — ugymond — a tótok között sem lehet. A „Národní Noviny“ val és a „Slovenské Pohľady“-val szemben beszéljenne egy-két lapra, mely a cseh viszonyokat állandóan ismertetné s a cseh-tót kérdést felszínen tartaná. Ha ezt elmulasztják, akkor az egész Felvidék a „Národní Noviny“ be-folyása alá kerül.

Ma hogy állanak még a cseh-tót egység dolgai, hogy az intelligens tót mind rossz szemmel néz a csehre. Példákat hoznak föl, hogy az időtölpedett csehek mint vedlettek át a magyarosítás eszközeivé. Igaz, ugymond, hogy az odaszakadtak némelyike függő helyzetnél fogva kénytelen volt kenyéradó ura mellé állani, valahányszor kenyértörésre ker-ült a dolog, de az alsóbb rétegekben így van ez mindentűn, Csehszágban is. Aztán meg, mondja Folprecht, nem a csehek van-nak hivatva arra, hogy a tótok részére a politikai megváltást előkészítsék, ha maguk a tótok e téren nem akarnak tenni semmit. Hiszen, így kiáll fel, a mártói tót intelli-gencia más irányt követ talán? Hiszen még székgyárakban is vannak nemzeti ségi surló-dások. A tót urak meg magyar korszmákban a magyar szolgabírákkal és hivatalnokokkal cimborálnak. A csehek nagy gazdasági be-folyását elfelejtjen látszanak ezek az urak, vagy nem értenek hozzá.

A mártói polgáron legkevésbé látszik ez

meg, aki — ugymond — csak saját vidékét látja, de különbséget a nyugat és kelet között már nem ismer, még kevésbé ismeri a csehek-nek Nyugatmagyarország iparára és földmív-
lésére gyakorolt befolyását. Így a csehek-től tanulta a határszél tót paraszt az intenzívebb földművelést, ami szemlélatomást emelte anyagi jólétét. Ez a rendszer mentette meg sok helyen a földbirtokos nemesség végpusztulását is. A laikus előtt jelentéktelen dolgok ezek, pedig tényleg nagy hatással voltak nemcsak a gazdasági viszonyokra, de a kulturára is.

Egyelőre ennyit ebből az érdekes fejtege-tésből, folytatás, ugy látszik, még jönni fog. Az eddigiekből is megállapíthatjuk, hogy a csehek a tót intelligencia magatartásával nincsenek kibékülve. Ezt ugyan minden rész-letében elhinni nem tudjuk, az idegenkedést azonban szívesen regisztráljuk, amit okosan fejlesztve, föl is használhatunk talán.

A vármegye közgyűlésének utóhangjai,

Előre láttuk, hogy a tót sajtó nem fogja szó nélkül hagyni a város ügykezelési nyelnekek kérdése körül fölmerült vitát. A „Slovenský Týždenník“ is sorompóba lép, hogy az ő különleges véleményével agyonitni segítse a megye határozatát. Csakhogy az egyszeri Bódóné módjára megint másról beszél. Nem azt vitatja, ami fölött a vita folyt, t. i. az iktató nyelvének kérdését, hanem a jegyző-könyv nyelvének a kérdésével hozakodik elő, holott az már régen tót. Vagy szándékosan kerülte el a tárgy lényegét, mert belátta, hogy az iktatónak, mint az ügyvitel első lépésének, összhangban kell lenni a beérke-zett ügyek nagyobb halmazával s hogy az csak egy nyelven vezethető, ha az egyes ügyek össze-vissza zavarását föloldozni nem akarják, tehát vagy belátta, hogy az iktatás nyelve nem lehet mindig azonos az ügyvitel nyelvével s mint ilyen, az iktatás nem lévén szerves része annak, a jellegesen semmit sem

T Á R C A.

A gazdag Péter.

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárcája. —

Írta: Fényes Marcel.

A parasztnabobot, a község első gazdáját Pupos Péternek nevezték. Igazában azonban nem ő volt pupos, hanem az apja, akinek két pupja is volt: az egyik első, a másik hátul. Mégis akadt olyan bátor asszony, aki feleségül ment hozzá, sőt két fiúval — egye-nessel, mint a pipaszár — ajándékozta meg. A neve „pupos“ Péter volt, mert ez a jeltő ráragadt az egész családra és talán a jövőben is a Javor-ivadékok mind „pupos“-ak lesznek.

Javor Péter nem volt pupos. De megér-demelte volna, hogy az legyen, mert a szí-vében volt a pupja. Egész életében sohasem adott egyetlen szegénynek se egy darab kenyeret, vagy egy korty vizet. Nem, soha! Valamikor egy szegény botvédő hozzá és siránkozó hangon alimizant kért:

— Két napja nincs betevő falatom!

Péter ezt merte válaszolni:

— Te boldog! Két napig tudsz élni evés nélkül! Látod, én két órával ezelőtt regge-liztem és a gyomrom megint tures.

Ha az ember őt hallgatja, ugy látszott, nincsen nagyobb szerencsétlenség, mint a

gazdagság. Mennyi gond! Mennyi fejtörés! Oh, mennyire irigyelte a kolánsnépet, amely-nek egy fillér nincsen a zsebében, amelynek egyetlen fedél alatt sem jut hajlék! Mert ezeknek nincsen semmi dolguk az adóhiva-tallal, a vámmal, a végrehajtóval és még sok ilyen kellemes alakokkal! Bizony az ég az ő vállaira rakta a legtorhosabb keresztet és arra ítélte, hogy élete végéig hordozza — keserveesebben, mint Krisztus urunk, ami-
kor a Kálváriára ment. Az ő Golgothája a szőlőhegyek, a nagy, bevettett, fős földra-bok a nagy ulvarházzal, pincékkel, barmok-kal, pajtákkal és még sok egyéb cökmökkel.

És micsoda veszendősége volt mult évben a sztréttel!

Összesereglett 40—50 mindenféle munkás, csupa kenyérfogyasztó; éjjel-nappal dol-goztak, piszkosnak, akiket az éjszakázás sár-gára festett, de akik azért mégis ugy tudtak zabálni, mint a farkasok, ha nem is voltak éhesek. Micsoda megemészthetetlen dolgot kellett nekik főzni! Pokoli napok voltak. És végre ez a sok kenyérvév telegyűjtötte a zsebkendőjét útkoromás pénzdarabokkal, megmosakodott, másik ruhát vett magára és ő, a legszegényebb, aki éjszakánként alig aludhatott két vagy három órát másfél hónap alatt: teljesen tönkre volt szánnyra. De még itt se akadt vége a dolognak. Mert ez a nagy kincs csak nem maradt a pincében,

a hordóban? El kell adni. És amig eladásra került a sor, három-négyszer át kell tölte-getni más edényekbe. Amikor ez megtörtént, várni kell, amig a bor ára felemelkedik. Nagy türelem kell ehhez, hogy az ember olyan sokáig várjon. Aztán mérlegel és cí-vődosokkal teli napok következtek. Nem birt azzal a rablónépséggel, amelyik hamis mér-téket használt, rossz koronásokkal fizetett; erőfeszítő figyelemmel kellett rájuk ügyelni. Hányszor kellett minden pénzdarabot nézni, forgatni és az asztalon pengetni, hogy hangjáról is megismerje a hamis pénzt. Arca vorejtékével, mérlegel kereszte és becsületesen megérdemelte ezt a pénzt. És két nap múlva hová tntettek az útkoromásokból ússzerakott kis oszlopok? A végrehajtó vagy valami más hivatalnok kezébe...

— Te nem ismered ezeket a keserveket! — mondta Gereben Jósának, egy szegény ördögnek, aki e nagy gazdagság közepette lomposan, lesóványodva szolgálat, mint egy hű kutya.

— Adj! Nekem gazdurnam ido. Majd én mindent elintézek és nem lesz semmi vesző-dés! — felelte a szolga.

— Na, akkor szép ajándékok adnék neked! Éjjel-nappal! Akonál érte! Nem, nem adom! Gondoljunk inkább az üstletünkre!

Sok gondot okoztak néki a szatófüldek is.

— Oh, boldog ember! Te kenyéren maradt